

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 23 april 2024

Zaaknummer : 1238548
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Concept Regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025 en 2026.

Kernboodschap

Vanwege de Spreidingswet is er een herijking nodig op het al bestaande Kennemerlandse regioplan. De nieuwe (indicatieve) opgave voor Kennemerland bedraagt 3.347 opvangplekken. Voor Heemstede betekent dit een opgave van 191 opvangplekken.

De uitgangspunten voor regionale samenwerking van de nieuwe versie van het regioplan sluiten aan bij het concept regionaal plan dat is vastgesteld in juni 2023 en het nieuwe concept regioplan noemt geen nieuwe opvanglocaties in Heemstede. Om te voldoen aan de verhoogde opgave vanuit de Spreidingswet houdt Heemstede haar lokale uitgangspunten tegen het licht en wordt voor de zomer aan de raad gevraagd om nieuwe lokale uitgangspunten vanuit een aantal scenario's vast te stellen.

Besluit B&W

1. Het concept regioplan Kennemerland vast te stellen en aan te bieden aan de provincie Noord-Holland samen met de andere gemeentes van de regio Kennemerland;
2. Het besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving (C-stuk)

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Dit besluit wordt genomen op grond van:

- Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)
- Raadsbesluit Regionaal conceptplan opvang asielzoekers Kennemerland d.d. 8 juni 2023
- Motie draagvlak d.d. 13 juli 2023

Bevoegdheid

Het college is bevoegd tot het aangaan van het regioplan op grond van artikel 160 van de gemeentewet.

Bestuurlijke achtergrond

In januari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, (hierna: de Spreidingswet) aangenomen door de Eerste Kamer. Deze wet geeft gemeenten de wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen te bieden, waarbij een verdeelsleutel moet leiden tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers over het land. De grootste verandering met de Spreidingswet is dat gemeenten een wettelijke taak hebben in het opvangen van asielzoekers. Deze wet moet op termijn gaan zorgen voor meer structurele opvangplekken; voorlopig is noodopvang nog nodig, maar zal op langere termijn moeten veranderen in duurzame oplossingen.

De strategie van de gemeenten in Kennemerland om de opgave in te vullen is in lijn met het vorige regioplan, waar de raad op 8 juni 2023 heeft mee ingestemd. Voorafgaand aan het vaststellen van het regioplan heeft de gemeente ongeveer 50 locaties voor opvang van asielzoekers onderzocht, die onder andere zijn voorgesteld door inwoners en de raad. Deze locaties heeft de gemeente getoetst langs de huidige lokale uitgangspunten:

- De regionale uitgangspunten van het regioplan
- Spreiding over Heemstede
- Locaties passend bij de maat van Heemstede
- Zoveel mogelijk structurele woonoplossingen
- Kleinschalige locaties / satelliet locaties mogelijk
- Een haalbare kostenbatenanalyse voor het COA; waarbij twee scenario's mogelijk zijn:
  - Het COA huurt een pand of stuk grond van de eigenaar
  - Het COA koopt een pand of stuk grond van de eigenaar
- Indien van toepassing een haalbare kostenbatenanalyse voor de gemeente; waarbij we twee voorwaarden hanteren:
  - De gemeente koopt een pand en verhuurt dat meerjarig kostendekkend aan het COA
  - Het pand is een toevoeging aan de gemeentelijke vastgoedportefeuille in het kader van toekomstige woonopgaven

In het vorige concept regioplan zijn uiteindelijk twee locaties in Heemstede aangedragen, beide aan de Leidsevaartweg. Deze twee locaties bleken achteraf niet haalbaar. Op 13 juli 2023 is de raad akkoord gegaan met toevoegen van de Heemstedse Dreef 156 aan het concept regioplan opvang asielzoekers. Deze locatie is wordt aanvankelijk ingezet voor 16 alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV), met de mogelijke uitbreiding tot 20 AMV'ers na een evaluatie.

Motivering

Het concept regioplan is het voorstel van de gemeenten in de regio om aan de regionale indicatieve opgave, die voortvloeit uit de Spreidingswet, te voldoen. De gemeenten zijn overeengekomen dat zij de indicatieve opgave van 3.347 gaan realiseren. Het voorstel is om voor het overgrote deel duurzame opvangplekken (beschikbaarheid minimaal 5 jaar) te bewerkstelligen in combinatie met een flexibele schil van (crisis)noodopvangplekken. Dit besluit is gebaseerd op het feit dat de 'capaciteitsraming, provinciale opvangopgave en indicatieve verdeling per gemeente 2024' (hierna: capaciteitsraming 2024) die 31 januari 2024 voor de jaren 2025 en 2026 bekend is gemaakt, fors

hoger ligt dan de instroom in de jaren 2022 en 2023 en waarmee gemeenten bijdragen aan een stabiel opvanglandschap dat duurzaam én wendbaar is. Het realiseren van duurzame opvangplekken is een stuk complexer en vergt meer tijd dan het creëren van (crisis)noodopvangplekken.

De strategie van de gemeenten in Kennemerland om de opgave in te vullen is in lijn met het vorige regioplan en kent de volgende uitgangspunten voor regionale samenwerking:

- De opvangcapaciteit van de regio Kennemerland zal optellen tot het totaal van de indicatieve opgave: 3.347.
- De regio Kennemerland is overeengekomen dat iedere gemeente in ieder geval de opgave uit het vorige regioplan (2.108) invult, door locaties aan te dragen die voor langere tijd beschikbaar zijn.
- De focus van de regio Kennemerland ligt op het realiseren van duurzame opvangplekken boven noodopvangplekken. Ook als dat meer tijd kost en de duurzame plekken mogelijk niet tijdig, dat wil zeggen voor 1 juli 2025, gerealiseerd worden.
- Zolang er een tekort is aan duurzame opvangplekken, treffen gemeenten zoveel mogelijk alternatieve voorzieningen door de inzet van (crisis)noodopvang. Dit is een doorlopend proces vanwege de huidige tekorten en zal de komende tijd blijven zorgen voor veranderingen in locaties en aantal opvangplekken per locatie.
- Sinds het vorig regioplan hebben de gemeenteraden van de acht gemeenten duurzame locaties aangewezen en aan het COA voorgedragen. Een aantal duurzame opvanglocaties zijn reeds in gebruik. Andere locaties zijn in ontwikkeling of in onderzoek (zie tabel 2.3).

Het besluit van het college van B&W om in te stemmen met de strategie waarlangs de gemeente bijdraagt aan het realiseren van 3.347 asielopvangplekken in de regio Kennemerland, geeft de kaders voor vervolgbesluiten en voorstellen. Vanzelfsprekend wordt de raad actief betrokken vanaf het moment dat een locatie formeel aan COA kan worden voorgedragen.

Proces van de Spreidingswet

Dit vernieuwde plan is het voorstel van de gemeenten in de regio om te voldoen aan de regionale indicatieve opgave, die voortvloeit uit de Spreidingswet. De Spreidingswet stelt dat de commissaris van de Koning voor 1 november 2024 een provinciaal plan van de verdeling van opvangplaatsen aanbiedt bij de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. De regio Kennemerland is daarom gevraagd om voor 1 oktober 2024 het definitieve regioplan in te dienen bij de provincie Noord-Holland. Op basis van het provinciaal verslag maakt de staatssecretaris een uiterlijk 31 december 2024 een verdeelbesluit. Na dit verdeelbesluit hebben de gemeente 6 maanden de tijd (uiterlijk 30 juni) om nieuwe opvangplekken te realiseren en aan te bieden aan het COA.

Werkwijze Heemstede

Het besluit om samen met de overige gemeenten in de regio in te zetten op het realiseren van de asielopvangplekken, is in lijn met de besluiten die de raad eerder nam op 8 juni 2023. In de nieuwe versie van het regioplan worden geen nieuwe opvanglocaties in Heemstede genoemd. De indicatieve opgave voor Heemstede is onder de spreidingswet 191 opvangplekken. De opvanglocaties die zijn

aangedragen in het vorige regioplan waren uiteindelijk niet haalbaar. Om die reden kijken we naar het eventueel aanpassen van de lokale uitgangspunten die passen bij de huidige opgave van de Spreidingswet.

In juni 2024 leggen we scenario's voor aan de raad over de (nabije) toekomst van opvang in Heemstede. De raad stelt nieuwe lokale uitgangspunten vast en daarmee welk scenario verder uitgewerkt moet worden. In deze scenario's staan geen locatievoorstellen. In het najaar van 2024 krijgt de raad locaties voorgedragen die aansluiten bij vastgestelde lokale uitgangspunten en zodoende passen binnen het gewenste scenario. Met deze route streven we ernaar om adequaat en dus helder te communiceren over (besluit tot) opvanglocaties in Heemstede, in lijn met de werkwijze die is vastgesteld vanuit de 'motie draagvlak' (zie kopje samenwerking en communicatie).

De inzet van Heemstede is dat de volledige indicatieve opgave duurzaam wordt ingevuld, dat betekent de locaties minimaal 5 jaar beschikbaar zijn. Heemstede stelt het belang van goede duurzame locaties te realiseren boven het belang om zo snel mogelijk noodopvang te organiseren. Wanneer echter blijkt dat de realisatie van voldoende duurzame opvangplekken ver na 30 juni 2025 mogelijk is, zullen we kijken naar het op korte termijn realiseren van noodopvang.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

De inzet van de 9 gemeenten in Kennemerland is de volledige opgave van 3.347 asielopvangplekken tijdig, in dit geval voor 1 juli 2025, beschikbaar te stellen aan het COA. Bijgevoegd regioplan geeft de inzet van de betrokken gemeenten weer, maar nog niet alle gemeenten hebben concrete locaties aan het COA voorgedragen. Daar ligt een risico voor de regionale samenwerking. Wanneer gemeenten geen locaties aan het COA beschikbaar (kunnen) stellen, wordt bovendien de druk voor andere gemeenten of regio's om meer opvangplekken te realiseren, groter. Wanneer niet tijdig aan deze afspraken wordt voldaan, kan sprake zijn van interbestuurlijk toezicht of een "indeplaatsstelling" door het rijk.

Financiën

Het instemmen met het regioplan levert geen extra kosten op.

Wanneer een locatie wordt gevonden draagt COA alle kosten met betrekking tot de verwerving van de locatie, de inrichting en de exploitatie van de locatie. Tenzij de constructie (koop of huur) met het COA, om tot een haalbare kosten en baten te komen, vraagt om andere afspraken met de gemeente. Ook is het mogelijk dat de gemeente kosten draagt voor het organiseren van onderwijs of specialistische zorg voor sommige bewoners van een opvanglocatie.

Samenwerking en communicatie

In het proces van vaststellen van uitgangspunten die passen bij de huidige opgave zullen we inwoners op de hoogte stellen door middel van een informatiebijeenkomst. Wanneer een besluit wordt genomen over locaties dan zal communicatie en participatie plaatsvinden volgens de werkwijze die invulling geeft aan de Motie Draagvlak d.d. 13 juli 2023. Onderdeel van deze werkwijze is dat vanaf het moment dat er een opvanglocatie in de buurt komt er communicatie komt richting

omwonenden. Vanaf dit moment moet de communicatie met de omwonenden van hoge kwaliteit zijn. Dat betekent zo snel mogelijk en frequent met de omwonenden in contact zijn. En dat moet op een adequate wijze gebeuren. Namelijk: het proces helder overbrengen, transparant zijn over de besluitvorming, duidelijk maken hoe mensen kunnen inspreken en participeren, informeren én reageren, de zorgen van omwonenden begrijpen en erkennen.

Planning/uitvoering

Fase & Besluitvorming	Apr 24	Mei 24	Jun 24	Jul 24	Aug 24	Sep 24	Okt 24	Nov 24	Dec 24	Jan 25	Feb 25	Mrt 25
College stemt in met concept regioplan.												
Raad bespreekt scenario's opvang.												
Raad bespreekt locaties.												
Provinciaal plan gaat naar staatssecretaris.												
Staatssecretaris maakt verdeelbesluit.												
Opvanglocaties worden gerealiseerd (afhankelijk van scenario's en locaties).												

(Grijze cellen maken via: cel markeren, rechtermuisknop, randen en arcering, arcering, een kleur kiezen).

Bijlage(n)

1. Concept regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025 en 2026;
2. Overzicht duurzame locaties Kennemerland, aan COA aangeboden.